

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 20. oktobrī
(OR. en)

14466/23

PECHE 466

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 19. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 597 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 762/2008 par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 597 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 597 *final*

Briselē, 19.10.2023.
COM(2023) 597 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 762/2008 par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96

1 PAMATINFORMĀCIJA

Eiropas Komisija (*Eurostat*) vāc statistiku par akvakultūru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 762/2008¹. Regulas 11. pantā ir noteikts, ka reizi trijos gados Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par apkopotās statistikas kvalitāti un atbilstību. Ziņojumā arī ir jāanalizē datu vākšanas sistēmas izmaksu lietderība un jāuzsver paraugprakse, kas varētu samazināt dalībvalstu darba slogu un vairot datu lietderību un kvalitāti.

Regula attiecas uz dalībvalstīm, kā arī uz Norvēģiju, Islandi un Lihtenšteinu (attiecas uz EEZ). Luksemburgā un Lihtenšteinā nav komerciālu akvakultūras produktu ražotņu, tāpēc tās ir atbrīvotas no pienākuma iesniegt datus. Arī kandidātvalstis sagatavo statistiku un iesniedz kvalitātes ziņojumus (visas kandidātvalstis iesūtīja datus un kvalitātes ziņojumus par 2021. pārskata gadu).

Šā ziņojuma pamatā galvenokārt ir iepriekš minēto valstu iesniegtie ziņojumi par akvakultūras statistikas kvalitāti. *Eurostat* analizēja arī akvakultūras datus par 2019.–2020. gadu. Eiropas Statistikas sistēma sniedza informāciju par datu vākšanas kopējām izmaksām. Pamatojoties uz iepriekš minēto, šajā ziņojumā sniegts vispārējs novērtējums par datu savlaicīgumu, pilnīgumu, konsekveni, atbilstību, pieejamību un skaidrību. Tiek aplūkots arī datu vākšanas procesa radītais slogs un tā izmaksu lietderība.

Iepriekšējos izvērtējuma ziņojumus par akvakultūras statistiku, kas iesniegti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 762/2008, Komisija pieņēma 2015. gada jūnijā² (ziņojums par 2011.–2013. gada datiem), 2017. gada decembrī³ (ziņojums par 2014.–2015. gada datiem) un 2020. gada decembrī⁴ (ziņojums par 2016.–2018. gada datiem). Šis ziņojums attiecas uz 2019.–2020. gada datiem, kvalitātes ziņojumiem par 2021. gadu un deklarētajām izmaksām par 2022. gadu.

2. GALVENIE KONSTATĒJUMI

Eurostat mērķis ir pastāvīgi uzlabot Eiropas statistikas kvalitāti un pieejamību. *Eurostat* ir arī apņēmies samazināt dalībvalstīm un respondentiem, kas sagatavo statistiku, radīto slogu.

Eurostat ik gadu vāc ziņojumus par akvakultūras statistikas kvalitāti. Šajos kvalitātes ziņojumos, pamatojoties uz valstu pašnovērtējumiem, tiek aprakstītas datu vākšanas metodes un ar šo datu vākšanu saistītie kvalitātes aspekti. *Eurostat* izmantoja valstu iesniegtos kvalitātes ziņojumus, lai sagatavotu ES līmeņa kvalitātes ziņojumu⁵. Kopējā kvalitāte ir laba, jo lielākā daļa valstu izmanto skaitīšanas pieeju, kurā vai nu nav neatbildētu jautājumu, vai arī to skaits ir niecīgs.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 762/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96 (OV L 218, 13.8.2008., 1. lpp.).

² Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 762/2008 par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96; COM(2015) 297 final.

³ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 762/2008 par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96; COM(2017) 747 final.

⁴ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 762/2008 par to, kā dalībvalstis iesniedz statistiku par akvakultūru, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 788/96; COM(2020) 809 final.

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_aq_esqrs.htm. Pieejams tikai angļu valodā.

Vairāk nekā pusē valstu ir izveidota kvalitātes vadības sistēma. Kopš pēdējā ziņojuma iesniegšanas akvakultūras statistikas kvalitāte kopumā ir uzlabojusies septiņās valstīs. Lielākā daļa uzlabojumu bija vērsti uz savlaicīgumu (11 valstīs), precizitāti un ticamību (astoņās valstīs). Atbilstība uzlabojās četrās valstīs, salīdzināmība trīs valstīs un saskaņotība divās valstīs.

2.1. Savlaicīgums un punktualitāte

Pēdējos gados lielākā daļa dalībvalstu ir ievērojušas datu iesniegšanas termiņus. Akvakultūras statistikas atbilstības novērtējums 2019. un 2020. pārskata gadam ir salīdzināts ar iepriekšējo gadu novērtējumu. Salīdzinot ar datu vākšanu par 2018. pārskata gadu, 2019. un 2020. gadā bija nedaudz uzlabojies punktualitātes līmenis. Tomēr dažas valstis tik un tā iesniedza kvalitātes ziņojumus pēc termiņa beigām.

Ja *Eurostat* konstatēja nekoncekvenci, ziņotājvalstīm bija jāpārbauda dati un jāiesniedz to korekcijas. Atsauksmes un korekcijas lielākoties tika nosūtītas pienācīgā termiņā, un tikai dažos gadījumos nācās vairākkārt atgādināt. Pieejamības ziņā trūkstošo datu kopu skaits ir samērā stabils. Svarīgi ir arī uzsvērt, ka ziņotājvalstu un *Eurostat* pamatīgo centienu rezultātā ir panākti datu kvalitātes uzlabojumi.

2.2. Saskaņotība un salīdzināmība

2.2.1. Saskaņotība

Akvakultūras produkcijas statistikas pamatā ir Zivsaimniecības statistikas koordinācijas darba grupas noteiktie jēdzieni un definīcijas, tāpēc tā ir saskaņota gan ar ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas sagatavoto statistiku, gan citu starptautisko akvakultūras statistiku.

2.2.2. Salīdzināmība

2018. gada oktobrī *Eurostat* publicēja rokasgrāmatu par akvakultūras statistiku⁶, un tas ir vēl vairāk uzlabojis valstu iesniegto datu koncekvenci un tādējādi arī to salīdzināmību. *Eurostat* apsver iespēju vēl vairāk aktualizēt rokasgrāmatu, taču rūpīgi jāizvērtē šīs darbības izmaksu un ieguvumu attiecība, jo jaunā tiesību akta dēļ rokasgrāmata, visticamāk, būs pilnībā jāpārstrādā.

Laikrindu garums (tādējādi arī salīdzināmība laikā) dažādās valstīs ir atšķirīgs. Attiecībā uz ģeogrāfisko salīdzināmību dažās valstīs laikrindas sāka veidot 20. gadsimta 70. gados, savukārt citās — tikai no 2011. gada. Taču attiecībā uz šajā ziņojumā aptverto periodu dati ir salīdzināmi laikā.

Bija radušās nopietnas bažas par datu kopas datu salīdzināmību attiecībā uz akvakultūras nozares struktūru, jo statistiskās novērošanas vienības atkarībā no sugas var būt gan virsmas, gan produkcijas apjomi. Tāpēc šī datu kopa sniedz lietotājiem neskaidru informāciju, jo īpaši tad, ja tiek salīdzināti dati no valstīm, kurās audzē atšķirīgas sugas.

Eurostat plāno ierosinātajā regulā rast šim jautājumam dzīvotspējīgu risinājumu (sk. 4. nodaļu).

---

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_aq_esms_an2.pdf. Pieejams tikai angļu valodā.

2.3. Atbilstība

2.3.1 Lietotāju vajadzības

Akvakultūras statistiku plaši izmanto dažādi datu lietotāji. Tā kalpo par pamatu citām datubāzēm⁷, jo īpaši attiecībā uz datiem par saldūdens akvakultūru, par kuru nav savāktas un publicētas citas ES līmeņa datu kopas.

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 762/2008 savāktie dati ir būtiski, lai veidotu pārdomātu un pierādījumos balstītu politiku gan valstu, gan ES līmenī. Dati par ražošanas apjomiem un tendencēm ir nozīmīgi, analizējot akvakultūras nozares attīstību kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros. Kvantitatīviem datiem ir galvenā nozīme, izstrādājot dalībvalstu daudzgadu plānus ilgtspējīgai akvakultūrai. Tie politikas veidotājiem un nozarei nodrošina stingru pamatu nozares nākotnes veidošanai. Turklāt šie dati ir svarīgs informācijas avots citu organizāciju publikācijām un pakalpojumiem. Piemēram, Eiropas Zivsaimniecības un akvakultūras produktu tirgus novērošanas centrs izmanto Eiropas akvakultūras statistikas datus, izstrādājot savu Eiropas zivsaimniecības un akvakultūras nozares strukturālo analīzi. Arī Pasaules Tirdzniecības organizācija izmanto Eiropas akvakultūras statistiku savam tirdzniecības politikas pārskatam.

Atsauksmēs gandrīz visas dalībvalstis apliecināja, ka arī valsts līmenī ir nepieciešami akvakultūras produkcijas dati. Vairums dalībvalstu apliecināja, ka ar datiem, kas savākti saskaņā ar minēto regulu, varēja pilnībā vai gandrīz pilnībā apmierināt valstu vajadzību pēc datiem. Taču Regulas (EK) Nr. 762/2008 tvērumā neietilpst svarīgi dati par mikroalgēm, barības resursiem, zivju mazuļiem un produkcijas galamērķiem. Savukārt dažas dalībvalstis norādīja, ka datu vākšana valsts vajadzībām ir pārāk apgrūtināta un ka ir jāvāc pārāk detalizēti dati. Lai gan akvakultūras statistika ir atbilstoša, zivsaimniecības statistikas izvērtēšanā arī apstiprinājās, ka ir pieaugusi lietotāju neapmierinātība par datu nepieejamību to konfidencialitātes dēļ.

2.3.2 Pilnīgums

Galvenā akvakultūras datu kopa (akvakultūras produkcija) bija salīdzinoši pilnīga. Laika gaitā tā ir kļuvusi vēl pilnīgāka. Diemžēl daudzas vērtības joprojām ir konfidencialas, jo nozare ir ļoti specializēta.

Datu kopa par akvakultūras nozares struktūru tiek vākta reizi trijos gados, taču tajā trūkst salīdzināmības (sk. 2.2.2. nodaļu). Šī iemesla dēļ šī datu kopa vēl nav publicēta.

Attiecībā uz visām akvakultūras produkcijas datu kopām parasti grūtības radīja vienības cenas. Tas galvenokārt ir saistīts ar konfidencialitātes vērtībām un dažādajām metodikām, ko izmanto ziņotājvalstis, kuras bieži ziņo vērtību aplēses.

2.4. Pieejamība un skaidrība

2.4.1. Tiešsaistes datubāze

Eurostat publiskā datubāze⁸ nodrošina Eiropas akvakultūras statistiku šādās datu kopās:

- akvakultūras produkcija, izņemot inkubatoru un zivju mazuļu audzētavu produkciju (fish_aq2a),
- akvakultūras produkcija — lietošanai pārtikā paredzēti zivju ikri (fish_aq2b),

⁷ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/909 (2019. gada 18. februāris), ar kuru izveido obligāto pētniecisko uzskaišu sarakstu un nosaka robežvērtības nolūkā īstenot Savienības daudzgadu programmu par zvejniecības un akvakultūras datu vākšanu un pārvaldību (OV L 145, 4.6.2019., 21. lpp.).

⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

- ieguldījums uz zveju balstītā akvakultūrā (fish_aq3),
- inkubatoru un zivju mazuļu audzētavu produkcija ikru dzīvescikla posmā (fish_aq4a), kā arī
- inkubatoru un zivju mazuļu audzētavu produkcija zivju mazuļu dzīvescikla posmā (fish_aq4b).

Turklāt puse dalībvalstu publicē datus valsts tiešsaistes datubāzēs vai kā ikgadējas lejupielādējamas tabulas. Pieklūve šiem resursiem vienmēr tiek nodrošināta bez maksas.

2.4.2. Publikācijas un datu tabulas

Eurostat datus un rakstus par akvakultūru publicē savā tiešsaistes krājumā “*Statistics Explained*” un statistikas grāmatās⁹.

Lielākā daļa dalībvalstu regulāri publicē akvakultūras statistiku dažādos ziņojumos, kurus dažkārt papildina paziņojumi preseī.

2.4.3. Metadati

Eurostat katru gadu apkopo valstu ziņojumus par kvalitāti, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 762/2008 VI pielikumā. Šajos ziņojumos tiek sniegta detalizēta informācija par datu kvalitāti un to vākšanā izmantotajām metodēm.

Eiropas atsauces metadati, tostarp ES līmeņa kvalitātes ziņojumi par akvakultūras statistiku¹⁰, tiek publicēti *Eurostat* publiskajā datubāzē pie iepriekš uzskaitītajām datu tabulām. Valstis šos metadatus katru gadu pārskata.

2.5. Datu konfidencialitāte

Vērtējot saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 762/2008 savāktu akvakultūras statistiku, būtisks trūkums ir lielais konfidencialo datu lauku skaits. Šāda situācija rodas trīs galveno iemeslu dēļ. Pirmkārt, minētajā regulā ir prasīts ievērot detalizētu datu struktūru, taču tā rezultātā dati ir sadrumstaloti. Otrkārt, akvakultūras nozare ir ļoti specializēta, jo ir uzņēmumi, kas audzē tikai dažas sugas, izmantojot vienu galveno audzēšanas metodi vai audzēšanas vidi. Treškārt, aprēķinot agregātus, *Eurostat* piemēro stingru konfidencialitātes izplatīšanas noteikumu (agregāts ir konfidencialš, ja konfidenciala ir vismaz viena vērtība, no kā tas sastāv). Ziņotājvalstis norādīja, ka šī pieeja aizsargā konfidencialitāti, tomēr pārmērīgi ierobežo datu publicēšanu (jo īpaši agregātu gadījumā).

Eurostat ievieša dažus īpašus mehānismus, lai mēģinātu ierobežot konfidencialitātes ietekmi uz agregātiem (piemēram, lūdzot ziņotājvalstīm norādīt nekonfidencialu agregāta augšējo robežu, ja šādi netiek izpausti konfidenciali dati). Tādējādi bija iespējams publicēt visus valstu agregātus un ES kopējos datus (2019. un 2020. pārskata gadam) lielākajai daļai datu kopu, izņemot par ieguldījumu uz zveju balstītā akvakultūrā un inkubatoru un zivju mazuļu audzētavu produkciju zivju mazuļu dzīvescikla posmā (2020. pārskata gadam).

Jāatzīmē, ka ES apkopotie dati par akvakultūras produkciju — lietošanai pārtikā paredzētiem zivju ikriem — ir konfidenciali par 2013., 2015., 2017. un 2018. gadu (bija jāvelta daudz pūļu, lai

⁹ Jaunākais izdevums ir “*Key figures on the European food chain — 2022 edition*” (ISBN 978-92-76- 59661-5).

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15216629/15559935/KS-FK-22-001-EN-N.pdf/1cb9d295-6868-70e3-0319-4725040cfdb8?version=3.0&t=1670599965263>. Pieejams tikai angļu valodā.

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_aq_esqrs.htm

publicētu ES agregātus kopš 2019. gada) un ka vienas valsts konfidencialie dati jau vairāk nekā 10 gadus neļauj publicēt ES agregātus par ieguldījumu uz zveju balstītā akvakultūrā.

Eurostat un dalībvalstis ir veltījušas daudz laika un pūļu, lai datu lietotājiem būtu pieejams pēc iespējas lielāks skaits rādītāju, vienlaikus aizsargājot statistikas konfidencialitāti un uzturot procesu pēc iespējas efektīvāku. Noteikti ir nepieciešams risinājums konfidencialitātes jautājumam. Iespējamais risinājums varētu būt alternatīvas pieejas definēšana attiecībā uz konfidencialitātes izplatīšanu agregātos. *Eurostat* patlaban nodarbojas ar šī jautājuma risināšanu un ir izveidojis īpašu konfidencialitātes hartas ekspertu grupu, kurā ietilpst ziņotājvalstu pārstāvji un *Eurostat* amatpersonas.

3. SLOGS UN IZMAKSU LIETDERĪBA

Eurostat izvērtēja saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 762/2008 īstenotās akvakultūras datu vākšanas izmaksu lietderību, izmantojot 2021. gada kvalitātes ziņojumus, kā arī statistikas produktu izmaksu analīzi, ko katru gadu veic Eiropas Statistikas sistēma. Izmaksu analīze attiecas uz 2022. gada izmaksām, aptverot akvakultūras datu vākšanu par 2021. pārskata gadu. Atbildes attiecībā uz izmaksu analīzi sniedza 26 valstis. Naudas izteiksmē akvakultūras statistikas sagatavošanas vidējās izmaksas (ieskaitot datu vākšanu) katrai valstij ir aptuveni 103 487 EUR gadā. Gan iepriekšējā, gan pašreizējā ziņošanas reizē uzrādītās izmaksas salīdzinājumā ar 2019. pārskata gada vidējām izmaksām samazinājās par 1 %. Tā kā Eiropas akvakultūras vērtība ziņotājvalstīs 2020. gadā bija aptuveni 10 miljardi EUR, datu vākšanas izmaksu daļa akvakultūras produkcijas kopējā ekonomiskajā vērtībā bija aptuveni 0,03 %.

Kopumā 2021. gada kvalitātes ziņojumus iesniedza 29 ES dalībvalstis un EEZ valstis. Lielākajā daļā no tām ir spēkā atbilstīgi valsts tiesību akti, kas attiecas uz statistiku, kura apkopota saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 762/2008, un tikai trīs valstis ziņoja par atšķirīgām pieņemtajām definīcijām. Ziņotājvalstis var iegūt datus no vairākiem avotiem, bet 26 valstis vāc datus līdzīgi, kā to dara tautas skaitīšanā, un trīs valstis iegūst datu kopu no administratīviem avotiem (astņas valstis paralēli izmanto abas pieejas). Četras valstis papildina tautas skaitīšanas metodi vai administratīvos avotus ar ekspertu aplēsēm, savukārt divas valstis papildina tautas skaitīšanas metodi vai administratīvos avotus ar izlases veida apsekojumiem. Neviens valsts nav ziņojusi par citu avotu izmantošanu.

Par efektivitātes pieaugumu ziņoja 19 valstis. Tas galvenokārt bija saistīts ar augstāku automatizācijas līmeni (sešās valstīs), tiešsaistes aptaujām (sešās valstīs) un administratīvo datu plašāku izmantojumu (piecās valstīs). Slogs tika samazināts 8 valstīs. Visbiežāk slogs tika samazināts, izmantojot datus vairākiem mērķiem un lietošanā ērtākas anketas.

Saskaņā ar kvalitātes ziņojumos sniegto informāciju var secināt, ka vairāk nekā trīs ceturtdaļas valstu ievāc datus tieši no uzņēmumiem to ražošanas vienību līmenī, savukārt citas valstis izmanto uzņēmuma vadītāju aizpildītas anketas, kurās sniegta informācija par visām to ražotnēm. Datu vākšana uzņēmuma līmenī vienlaikus atvieglo arī ziņošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1004. Šādu ideju — izpildīt abu regulu prasības viena datu vākšanas uzdevuma ietvaros — 2022. gadā izpētīja sīkāk, lai samazinātu dalībvalstu kopējo slogu. Tomēr ziņotājvalstis uzskatīja par lietderīgu saglabāt abas atšķirīgās pieejas, jo no ražotnēm saņemtie dati ļauj gūt reģionālo perspektīvu, kas zūd, izvēloties augstāku datu agregācijas līmeni uzņēmuma vadības līmenī.

Vairākas ziņotājvalstis ierosināja veikt uzlabojumus, lai samazinātu Regulas (EK) Nr. 762/2008 radīto slogu. Īpaši tika ierosināti divi uzlabojumi: i) uzlabot koordināciju ar citām ieinteresētajām personām, piemēram, ES Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorātu, un jo īpaši datu vākšanas sistēmas procedūras; un ii) uzlabot terminu sinhronizāciju. 16 valstis norādīja, ka īsteno stratēģijas un pasākumus, lai uzlabotu datu vākšanas kvalitāti, palielinātu precizitāti vai samazinātu slogu statistiskās novērošanas vienībām.

4. TURPMĀKĀ RĪCĪBA: EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS STATISTIKAS DATU APKOPOŠANAS RACIONALIZĒŠANA UN VIENKĀRŠOŠANA

2018. gadā *Eurostat* uzsāka projektu “Eiropas zivsaimniecības statistikas datu apkopošanas racionalizēšana un vienkāršošana”. Projektā ietilpst: i) aktuālās statistikas par akvakultūru, nozveju un izkraušanu izvērtēšana; un ii) ietekmes novērtējuma sagatavošana attiecībā uz turpmākajām politikas iespējām, kā arī iespējamiem nākotnes tiesību aktiem. Izvērtēšana, kurā tika aplūkots arī tas, kā darbojas Regula (EK) Nr. 762/2008 par akvakultūru, tika pabeigta 2019. gadā¹¹.

Eiropas zivsaimniecības statistikas (EFS) ietekmes novērtējums tika uzsākts 2020. gada sākumā: i) izveidojot Komisijas starpdienestu grupu, kas atbalsta *Eurostat* darbu; un ii) publicējot sākotnējā ietekmes novērtējuma ceļvedi attiecībā uz atsauksmēm no 2020. gada 21. aprīļa līdz 19. maijam.

Novērtējama varianti bija šādi:

- 1. variants. Pamatscenārijs — pašreizējās politikas turpināšana;
- 2. variants. EZS vairs nesagatavo;
- 3. variants. Jauns racionalizēts EZS tiesiskais regulējums;
- 4. variants. Jauns juridiskais pamats akvakultūras un citas zivsaimniecības statistikas apkopšanai no ES līmeņa administratīviem avotiem.

No 2020. gada 20. jūlija līdz 23. novembrim Komisijas tīmekļa platformā “Izsakiet viedokli” notika sabiedriskā apspriešana par mērķiem, iespējamiem variantiem un to ietekmi¹², un līdz 2020. gada augusta beigām eksperti paralēli apspriedās par konkrētām datu vajadzībām zivsaimniecības nozarē.

Izvērtējumā tika apkopoti pierādījumi no EZS ieinteresētajām personām, piemēram, izmantojot semināru, gadījumu izpēti, padziļinātas intervijas, anketas un citus apspriešanas pasākumus. Visu šo apspriešanu rezultāti tika ņemti vērā ietekmes novērtējuma ziņojumā. Ietekmes novērtējuma ziņojumā ir sadaļas par dažādiem tematiem, tostarp šādiem: i) problēmas definīcija; ii) mērķi; iii) varianti; iv) variantu ietekmes analīze un salīdzinājums; un v) uzraudzība un izvērtēšana. Ietekmes novērtējums saņēma pozitīvu atzinumu no Regulatīvās kontroles padomes, kas ir Komisijas neatkarīga padomdevēja struktūra, un tika pabeigts 2021. gada novembrī. Tas tiks publicēts kopā ar jauno tiesību akta priekšlikumu, ko paredzēts pieņemt 2024. gadā.

Ņemot vērā izvērtējumu, ietekmes novērtējumu, apspriešanās rezultātus un diskusijas ar ieinteresētajām personām, vēlams risinājums nepārprotami ir 3. variants — jauns racionalizēts EZS tiesiskais regulējums. Šo izvēli atbalsta galvenie datu lietotāji (*MARE* ĢD, ESAO, ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācija, *ICES* un vairākas reģionālās zivsaimniecības pārvaldības organizācijas) un lielākā daļa par zivsaimniecības statistiku atbildīgo valstu statistikas iestāžu pārstāvju.

Arī sabiedriskajā apspriešanā tika izvēlēts 3. variants: to atbalstīja reģionālās iestādes, valstu iestādes, starptautiskās iestādes un NVO. Visās ieinteresēto personu grupās 3. variants guva vispozitīvāko novērtējumu. Turklāt tikai daži respondenti norādīja, ka 3. variantam ir negatīva ietekme.

¹¹ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375784/SWD_2019_425_F1_SWD_EVALUATION_EN_V2_P1_1058634.pdf

¹² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12344-European-fishery-statistics/public-consultation_lv.

Komisija pašlaik izstrādā ierosināto jauno EZS tiesisko regulējumu ciešā sadarbībā ar datu lietotājiem un valstu datu sniedzējiem. Komisija plāno pieņemt tiesību akta priekšlikumu 2024. gadā.

Joprojām ir vērojama neefektivitāte, paziņojot datus citām organizācijām vai citiem EK datu īpašniekiem (proti, ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas datus un tos, kas apkopoti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2017/1004, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 199/2008). Jaunā EZS regula, kas tagad ierosināta ar nosaukumu “Eiropas zivsaimniecības un akvakultūras statistika” (EZAS), varētu sniegt iespēju pielāgot formātus un termiņus, lai nodrošinātu savākto datu vienmērīgāku nosūtīšanu un izmantošanu vairākiem mērķiem.

Saskaņā ar Komisijas paziņojumu “Ceļā uz spēcīgu un ilgtspējīgu aļģu nozari” (COM/2022/592)¹³ Kopīgais pētniecības centrs nesen publicēja ziņojumu *Biomass production, supply, uses and flows in the EU*¹⁴ attiecībā uz datiem par aļģu akvakultūru. Kopīgā pētniecības centra ziņojumā ieteikts: i) novērtēt un salīdzināt Eurostat datus par aļģu akvakultūru ar citām veiksmīgām starptautiskām sistēmām (piemēram, Čīles sistēmu); un ii) īstenot apmācību programmas zvejniekiem, ražotājiem un personālam, kas reģistrē un apstrādā šos datus, tādējādi nodrošinot pareizu sugu identifikāciju. Turklāt ziņojumā ir vērsta uzmanība uz nepieciešamību saskaņot valstu sistēmas visā Eiropā, lai nodrošinātu saskaņotību (piemēram, mērvienības, izmantotās sugu klasifikācijas, laiki, atrašanās vietas), tostarp izstrādāt ērti lietojamu sistēmu, lai varētu viegli reģistrēt savākto jūras aļģu vai akvakultūrā iegūto daudzumu.

5. SECINĀJUMI

Publicētā akvakultūras statistika ir stabila datu kopa, no kuras katru mēnesi lejupielādē simtiem datu.

Tomēr apspriešanās saskaņā ar nesen veikto Eiropas zivsaimniecības statistikas izvērtēšanu un ietekmes novērtējumu liecina, ka daudzi akvakultūras statistikas lietotāji ar to nav apmierināti. Tas, iespējams, ir saistīts ar to, ka datu kopā ir ietverts liels skaits konfidenciālu vērtību, kas apgrūtina tās izmantošanu. Konfidenciālie lauki ir saistīti ar Regulā (EK) Nr. 762/2008 noteikto datu nodrošināšanas prasību sīko dalījumu un ar akvakultūras nozares specializēto un koncentrēto struktūru.

Uzlabojumi ir nepieciešami arī, lai pieņemtu lēmumu par dzīvotspējīgu pieeju akvakultūras nozares struktūras aprakstīšanai ar salīdzināmiem datiem (sk. 2.2.2. nodaļu).

Tika uzsvērta nepieciešamība atbalstīt spēcīgu un ilgtspējīgu Eiropas aļģu nozari.

Tikai dažas ziņotājvalstis joprojām saskaras ar problēmām saistībā ar to, lai dati tiktu savākti un iesniegti savlaicīgi, ievērojot precizitāti. Eurostat datu vākšanas pamatnostādnes un citas īstenotās stratēģijas ir palīdzējušas uzlabot akvakultūras datu vākšanas konsekvenci.

Dažās valstīs pēdējos gados ir samazināts datu vākšanas slogs. Turklāt tika novērots izmērāms efektivitātes pieaugums. Datu vākšanas izmaksu īpatsvars akvakultūras produkcijas kopējā ekonomiskajā vērtībā bija aptuveni 0,03 % jeb, citiem vārdiem sakot, diezgan neliels.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=COM:2022:592:FIN>.

¹⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC132358>.